

ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Антіпов А.Д.

здобувач вищої освіти 4-го курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Телійчук В.Г.

доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент

ПРОТИДІЯ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ: ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

Організована злочинність призводить не просто до корупції в органах державної влади, а до відродження інститутів влади, які перестають працювати на державу і суспільство, замінюючи це своїми інтересами. Злочинні організації проникають в органи державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронні та інші державні органи, внаслідок чого нормальні суспільні відносини замінюються злочинними. Вирішенню існуючих проблем боротьби з організованою злочинністю сприятиме активізація наукових розробок та впровадження в практику найбільш прогресивних з них.

Організована злочинність є узагальнюючим поняттям для наявних її видів, що передбачені у Кримінальному Кодексі України, тому необхідно перелічити їх та зазначити, якими статтями регулюється той чи інший вид організованої злочинності:

1. організована група – ч. 3 ст. 28 КК України.
2. злочинна організація – ч. 4 ст. 28 КК України.
3. транснаціональна організація – ч. 5 ст. 143 КК України.
4. група, діяльність якої здійснюється під приводом проповідування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів і поєднана із заподіянням шкоди здоров'ю людей або статевою розпустою – ч. 1 ст. 181 КК України.
5. озброєна банда – ст. 257 КК України.
6. терористична група та терористична організація ст. 258-3 КК України.
7. не передбачене законом воєнізоване або збройне формування – ст. 260 КК України [1].

Дослідники зазначають, що одним із факторів поширення організованої злочинності в Україні є тіньова економіка, яка є джерелом цього явища. За своїми розмірами та можливостями тіньова економіка впливає на всі сфери життя держави та суспільства, складає основу незаконного механізму перерозподілу суспільного багатства, хабарництва та корупції в державних

структурах, злиття бізнес-структур з організованою злочинністю та корумпованою бюрократією [2, с. 5]. З часом організовані злочинні угруповання вийшли далеко за межі території держави, встановлюючи зв'язки як із злочинними структурами, так і з легальними суб'єктами господарювання. Зміцнювалася їх матеріально-технічна та фінансова база, зростав професіоналізм, організованість та взаємодія з подібними структурами за кордоном.

Докторська дисертація Л.І. Аркуші «Основи виявлення та розслідування легалізації доходів, одержаних у результаті організованої злочинної діяльності» містить аналіз основ виявлення та розслідування легалізації доходів, одержаних організованою злочинністю. Узагальнено сучасні тенденції нормативно-правового забезпечення протидії легалізації доходів, одержаних у результаті організованої злочинної діяльності, з визначенням пріоритету кримінологічних та оперативно-розшукових методів протидії; визначено та систематизовано особливості технології легалізації доходів, одержаних внаслідок організованої злочинної діяльності та досліджено окремі її елементи та напрями виявлення[3].

Отже, у системі протидії злочинності виявлення кримінальних правопорушень потрібно розглядати як окремий блок, поряд із запобіганням кримінальним правопорушенням і реагуванням на них. У теорії та практиці ОРД діяльність оперативних підрозділів з виявлення кримінальних правопорушень чітко відмежована від превентивної та реакційної.

Запобіжну діяльність оперативних підрозділів традиційно досліджують у межах категорії «оперативна профілактика». Діяльність з виявлення кримінальних правопорушень у теорії ОРД традиційно називають оперативним пошуком. У чинних нормативно-правових актах МВС України та Національної поліції використовують назву «оперативний (ініціативний) пошук». Дії, що відбуваються в межах оперативнорозшукового реагування на виявлені факти злочинної діяльності, охоплені змістом поняття «оперативна розробка».

Оперативна профілактика, оперативний пошук, оперативна розробка становлять окремі форми ОРД, які деякі сучасні науковці цілком слушно розглядають як стадії цієї діяльності. Першою стадією протидії кримінальним правопорушенням є запобігання. Ця стадія передує виявленню та припиненню кримінальним правопорушенням. Вона полягає в діяльності, що перешкоджає формуванню злочинного задуму та (або) не допускає його втілення, навіть у формі готування або замаху на вчинення кримінальним правопорушень. Виявлення кримінальних правопорушень – це діяльність з пошуку та фіксації інформації про: готування до кримінального правопорушення; замах на кримінальне правопорушення; учинення закінченого кримінального правопорушення. Припинення кримінального правопорушення – діяльність з недопущення кримінального правопорушення, який уже розпочався (зокрема перешкоджання готуванню, замаху та доведенню кримінального правопорушення до кінця).

Проаналізувавши наукові дослідження, можна сказати, що наявні праці

охоплюють широкий спектр питань саме протидії з організованою злочинністю, серед яких філософські підходи до розуміння цього явища. Сприятливою ситуацією для розвитку організованої злочинності є загроза її проникнення практично в усі сфери суспільних відносин, управління та економіки. Тому необхідно розробити більш ефективні організаційно-тактичні заходи, спрямовані на усунення причин і умов злочинних посягань, попередження та розкриття таких кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України відомості верховної ради України (ввр), 2001, № 25-26, ст. 131 [електронне видання]. – режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
2. Корнієнко М. В. Організована злочинність в Україні: сучасний стан, кримінологічна характеристика, заходи протидії. К.: Фонд Юрнауки, 2004. 300 с.
3. Аркуша Л.І. Основи виявлення та розслідування легалізації доходів, одержаних у результаті організованої злочинної діяльності : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09. Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Одеса, 2011. 40 с.

Грабовська А.

здобувач вищої освіти ННІП ПФПНП
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Санакоев Д.Б.

кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри фінансових та стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ І КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Чинний Кримінальний процесуальний кодекс України встановлює можливість застосування оперативної розшукової діяльності у кримінальній справі тобто провадженні, з опорою проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Прикладна проблематика застосування оперативної розшукової діяльності у кримінальному процесі полягає у декотрих непогоджених положень посеред кримінального процесу й теоретичної діяльності оперативно-розшукової діяльності, тобто процесуальна практика є гласною, що встановлюється забезпеченням процесуальних заборук учасників кримінальної справи, а також вона бере до участі в проведенні окремих слідчих розшукових дій захисника, спеціаліста, судово-медичного експерта та й інших учасників кримінального провадження. ОРД окреслює негласний зміст здійснення негласних слідчих (розшукових) дій.